

Van:

Verzonden: vrijdag 6 april 2012 11:36

Aan:

CC:

Onderwerp: Nigeria

Bijlagen: Nigeria pz.doc; Nigeria/ SODM/ Brief NOSDRA 7 februari 2012

Beste

Enige tijd geleden hebben we elkaar gesproken over de mogelijkheid van de geven van ondersteuning van SoDM aan de olie- en gasindustrie in Nigeria. Sindsdien heeft zich een aantal gebeurtenissen voorgedaan.

1. Begin maart heeft de DGIB met BZ en ondergetekende een bezoek gebracht aan Nigeria. We hebben daar de steden Lagos, Port Harcourt en Abuja bezocht. De algemene indruk was dat het beeld van Nigeria in Nederland toch wel veel slechter is dan de werkelijkheid die wij daar hebben aangetroffen. Ook het meegereizde bedrijfsleven was zeer positief over het land. Bijgaand tref je het verslag aan van die reis.

2. We hebben een antwoord gekregen op het aanbod van Nederland om steun te geven vanuit SoDM aan Nigeria. Weliswaar niet van de Minister van Petroleum, Mw Madueka. Zij laat erg weinig van zich horen. We hebben haar dan ook niet in Abuja kunnen spreken. Zij is ook voorzitter van de regeringscommissie die een antwoord moet geven op het UNEP rapport over de olievervuiling in Ogoniland. Ook daar is tot op heden niets van vernomen. Maar het National Oli Spill Detection and Response Agency (NOSDRA), heeft wel aangegeven dat zij graag gebruik zouden willen maken van samenwerking/technische ondersteuning met Nederland. Zij hadden een kopie van de brief aan Madueka ontvangen en hebben daar dus op gereageerd. Een kopie van de mail van ambassadeur Ronhaar hierover heb ik bijgevoegd.

3. Op woensdag a.s. zal er wederom een Algemeen Overleg zijn met de Tweede Kamer. Stas Bleker zal tijdens dat overleg aangeven dat we een positieve respons hebben gekregen vanuit Nigeria en dat we daar dan ook op zullen reageren. Dat betekent praktisch gesproken dat we vanuit DGIB dus graag gebruik willen maken van jullie aanbod om een onderzoekende missie richting Nigeria te ondernemen om op die manier te kijken op welke wijze steun kan worden gegeven aan de Nigeriaanse overheid met betrekking tot toezicht op de olie- en gasindustrie.

Op basis van bovenstaande lijkt het me verstandig om elkaar binnenkort een keer te ontmoeten om te kijken hoe e.e.a. nu verder vorm gegeven kan worden.

Met vriendelijke groeten,

Samenstelling delegatie en bezoekprogramma

Van 5 t/m 9 maart 2012 bracht ambtelijk ELI/BZ een gecombineerd bezoek aan Nigeria (Lagos, Port Harcourt en Abuja). Parallel vond een door de Netherlands Africa Business Council (NABC) georganiseerde missie plaats van bedrijven in de bouwsector. Met de combinatie van deze missies werd op concrete wijze invulling gegeven aan het concept economische diplomatie in een nieuw opkomende economische macht.

De missie stond onder leiding van DG Internationale Betrekkingen van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie. Hij werd begeleid door Directeur Afrika van het Ministerie van Buitenlandse Zaken en Clusterleider Opkomende en Verre Markten van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie.

Verslag

Bilaterale betrekkingen met Nigeria

Aanleiding en doel van de missie was het verbeteren van de bilaterale betrekkingen met de overheid van Nigeria door middel van een nadere kennismaking met dit land, het Nederlandse bedrijfsleven aldaar en met de Nigeriaanse autoriteiten, zowel op Federaal niveau als op het niveau van enkele deelstaten. De noodzaak daartoe werd met name gevoeld enerzijds vanwege de gecompliceerde situatie van de operaties van Shell in de Niger Delta en de discussies daarover met het maatschappelijk middenveld in Nederland, en anderzijds vanwege de toenemende belangstelling van het Nederlandse bedrijfsleven voor de sterk groeiende markt van Nigeria.

Met de verschillende overheden zijn warme en hartelijke gesprekken gevoerd en van beide kanten werd geconstateerd dat het goed was dat DGIB het land kwam bezoeken om nu met eigen ogen te constateren hoe Nigeria er voor staat. Nederland was bij de gesprekspartners wel goed bekend, maar velen hadden nog niet persoonlijk kennis gemaakt met ons land. De staande uitnodiging aan gouverneur Fashola (Lagos-state) om naar Nederland te komen werd herbevestigd. Tevens werden de heren Dangote (meest vermogende ondernemer van Afrika) en minister Aganga (Minister for Trade and Investment) uitgenodigd om een bezoek aan Nederland te brengen..

Bedrijfsleven- en investeringsklimaat / ervaringen bedrijfsleven

Problematiek Shell (SPDC) in de Niger Delta / PIB / Bonga oil spill

De goedkeuring van de Petroleum Investment Bill is nog steeds onzeker. Er is een algemeen politiek geloof dat de PIB alles voor de oliesector zal oplossen. Dat is zeker niet het geval. Zo is er vrijwel niets in opgenomen over de rol van de oppermachtige *Nigerian National Petroleum Company* (NNPC) en over wat te doen in het geval van olievervuilingsincidenten. Veranderingen zijn dus nog nodig, maar men weet eigenlijk niet goed hoe daar politieke consensus voor te bereiken. Minister van Petroleum Madueke geeft wel de juiste signalen af, maar veel meer lijkt er op dit moment niet te gebeuren.

De olievervuiling als gevolg van de lekkage bij het olieplatform bij Bonga is vrijwel geheel opgeruimd. In totaal zijn er 35.000 vaten olie in zee gelekt. Het valt Shell op dat dit veel aandacht in de pers heeft gekregen, terwijl er nu reeds 6 weken een olieplatform van Chevron

in de brand staat dat de komende 2 maanden nog niet geblust zal zijn. Toch trekt dit nauwelijks aandacht van de lokale en internationale media.

Het uitblijven van een reactie van de Nigeriaanse overheid op het UNEP-rapport over olievervuiling in Ogoni-land komt kennelijk voort uit de vraag waarom er zoveel aandacht uit zou moeten gaan naar een betrekkelijk klein gebied in de Niger Delta als Ogoniland (1% van het oppervlak van Nigeria). Inzet van extra federale middelen naar dit gebied zou kwaad bloed kunnen zetten in andere delen van het land die zich minder bedeed voelen, met name in het noorden. Daarnaast is er veel discussie over wie het door de VN beoogde fonds, waar als startbedrag 1 miljard dollar in zou moeten, moet gaan beheren.

Illegale olie-aftap (bunkering) en raffinage nemen nog steeds toe; de daaraan gerelateerde criminaliteit eveneens. Zeer recent werden nog twee contractanten van Shell vermoord bij een milieu-inspectie. De Shell Petroleum Development Company (SPDC) weet niet goed hoe de lokale gemeenschap te betrekken bij het bestrijden van de georganiseerde misdaad.

De NGO's, waarvan een tiental zich verzameld heeft in de NACGOND (National Coalition on Gas Flaring and Oil Spills in the Niger Delta), hebben geen formeel politiek mandaat om namens de lokale gemeenschappen op te treden, maar hun rol neemt wel in belang toe. De gematigde toon van NACGOND biedt wellicht mogelijkheden om SPDC en vertegenwoordigers van de lokale gemeenschappen dichter bij elkaar te brengen. Geconstateerd werd echter dat er een grote mate van wantrouwen bestaat tussen Shell/SPDC en de NGO's. De NGO's twijfelen aan de cijfers van SPDC, die op zijn beurt twijfelt aan de legitimiteit van de NGO's. Het blijft daarmee een uitdaging voor Shell om de eigen outreach-strategie en externe communicatie af te stemmen op het kritische gehoor in de Niger-Delta.

NACGOND geeft aan dat het uitblijven van een politieke reactie in Abuja op het UNEP-rapport mede voortkomt uit de zorg van President Jonathan over de Noord-Zuid spanningen tussen christenen en moslims en de dreiging van Boko Haram. De problematiek in het Zuiden – waar Jonathan zelf vandaan komt – heeft merkbaar minder zijn aandacht. Lokale autoriteiten, zoals de gouverneur van Rivers State, zouden nog meer druk op de federale overheid moeten uitoefenen om een standpunt in te nemen. Men vindt dat de actieve gouverneur een belangrijke rol kan spelen in wat NACGOND noemt een inclusieve en collectieve benadering van de problematiek in de Niger Delta. Ook zouden de oliemaatschappijen meer gemeenschappelijk moeten optreden. Nu vangt Shell, wiens naam symbool staat voor de gehele olie-industrie-problematiek in Nigeria, alle klappen op. NACGOND is van mening dat ook zonder een reactie reeds stappen gezet kunnen worden in het bestrijden van de olievervuiling, zoals het zuiveren van drinkwaterbronnen. Het ministerie van Water heeft daartoe reeds enkele, maar nog altijd onvoldoende, maatregelen ondernomen. Het ministerie van Gezondheidszorg had dit eigenlijk moeten oppakken, maar heeft dit nagelaten. Ook vindt men dat het ministerie van Milieu veel meer de zijde van de NGO's zou moeten kiezen.

Politieke dialoog

Security and Human Rights. Ook maakte de missie melding van de Nederlandse bereidheid om expertise te delen ter versterking van toezicht op de olie- en gasector.

Lijst van gesprekspartners

- Rotomi Ameachi, Gouverneur van Rivers State
- Babatunde Raji Fashola, Gouverneur Lagos State
- Olusegun Olutoyin Aganga, Minister van Handel en Investerings
- Akinwunmi Ayo Adesina, Minister van Landbouw
- Olugbenga Ayodeji Ashiru, Minister van Buitenlandse Zaken
- Toga Gayewea McIntosh, Vice-President van ECOWAS
- Dr. Abdel-Fatau Musah, Directeur Externe Relaties van ECOWAS
- Ambassadeurs van de EU, Frankrijk, Canada en ambassademedewerkers van Duitsland en de VS
- Fidelity Bank en voorzitter Netherlands-Nigerian Chamber of Commerce
- Aliko Dangote, CEO Dangote Group
- Nigerian Breweries / Heineken
- Shell Nigeria in Lagos
- Dhr. Chagoury van EKO Atlantic
- Managing Directors van
 - o Shell
 - o KLM
 - o Van Oord
 - o GMT
 - o African Port Services
 - o Friesland Campina / Wamco
 - o Heineken
 - o Vlisco
 - o Royal Haskoning
 - o Sea Trucks
 - o Boskalis
- Vertegenwoordigers van NACGOND (National Coalition on Gas Flaring en Oil Industry in the Niger Delta):
 - o Samiama Inemo, SDN. Spreekbuis voor NACGOND
 - o Debbie Effiong, GADA
 - o Professor Anikpo, University of Port Harcourt
 - o Father Edward Ibo, Gas Alert
 - o Legborsi Saro Piagbara, MOSOP
 - o Ben Naanen, MOSOP
- Vertegenwoordigers Shell, Port Harcourt
- Leden van de bedrijfslevenmissie NABC

Van: Ronhaar, Bert
Verzonden: woensdag 28 maart 2012 14:20
Aan:
CC:

Onderwerp: Nigeria/ SODM/ Brief NOSDRA 7 februari 2012

Bijlagen: NOSDRA.pdf

Beste collega's,

Bijgevoegde brief van [redacted] van NOSDRA dd 7 februari kwam bij ons op 20 maart binnen. Ik zag hem pas jl maandag na terugkeer van de zeer succesvolle round table in Port Harcourt

De brief vloeit evident voort uit gerapporteerd bezoek dat [redacted] en ik eerder aan [redacted] hebben gebracht, waarbij ik hem toen kopie heb gegeven van brief aan Min Madueke enz met aanbod SODM tot verkenning samenwerkingsmogelijkheden.

Hoewel [redacted] ijselijk niet verwijst naar die brief, die ook niet aan hem gericht was, zie ik zijn verzoek om ondersteuning wel in die context.

Geef jullie dan ook in overweging om n.a.v. onderhavig verzoek van NOSDRA een SODM-missie naar Nigeria te sturen, zo mogelijk aangevuld met enige deskundigheid van bijv VROM, Rijkswaterstaat of TU Delft op het specifieke terrein van aanpak milieuproblematiek olie en gasindustrie. In samenwerking met NOSDRA en afstemming met missie zorgen wij er dan wel voor dat de missie ook bezoeken kan brengen aan andere betrokken hoofdrolspelers op het werkterrein van SODM en samenwerkingsmogelijkheden kan verkennen.

Van Min Madueke zullen we denk ik niets meer horen, noch belemmeringen ondervinden bij een dergelijke missie. Kritiek op haar in de media en speculaties en geruchten over haar aanstaande vertrek worden met de dag sterker.

Spoedige overkomst SODM-missie kan wellicht nog van nut zijn voor advisering/beïnvloeding organisatorische inrichting/scheiding van bevoegdheden en verantwoordelijkheden tussen policy makers, regulators, toezichthouders enz, het andere struikelblok in de politieke machtsverhoudingen rond de herziening van de PIB.

Over de stand van zaken m.b.t. herziening PIB en reikwijdte daarvan kan ik inhoudelijk weinig nieuws bieden. [redacted] Zodra het technical committee een herziene dratt heeft geproduceerd, moet die in ieder geval eerst nog voor advies naar de ambtelijke en politieke top van Min Financiën voor een review van de complexe fiscale aspecten en opbrengstverdelingsaspecten.

[redacted] IMF-res.rep is reeds door Fin benaderd om t.z.t. informeel advies te geven, maar hij acht een formeel verzoek om advies onontbeerlijk, want dat moet van HQ's komen. Heb hem voor achtergrond info over de zeer complexe fiscale aspecten in de olie en gaswinning, met zoals bekend sterk uiteenlopende fiscale regimes

voor on shore, shallow well en diepzeewinning,

Hartelijke groet,

Bert

From: ABJ

Sent: dinsdag 27 maart 2012 15:06

To: Ronhaar, Bert,

Subject: Brief NOSDKA / februari 2012

With kind regards, / Met vriendelijke groet,

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Shell Nigeria

Kernpunten (inclusief politiek belang)

- Shell's naam staat symbool staat voor de gehele olie-industrieproblematiek in Nigeria en vangt daardoor alle klappen op. Shell is in Nigeria actief via zijn (Nigeriaanse) dochterbedrijf SPDC, die operator is van een zgn. unincorporated joint venture van een viertal oliemaatschappijen. De grootste daarvan is met 55% de Nigerian National Petroleum Company (NNPC), SPDC (30%), Total (10%) en Agip (5%). SPDC kan het beleid van de joint venture dan ook niet eenzijdig bepalen. Primair verantwoordelijk voor de bescherming van milieu en mensenrechten is de Nigeriaanse overheid.
- POLITIEK:
- Toenemende aandacht in Nigeria bij overheid en parlement voor de voortdurende onveiligheid in de Nigerdelta en toename van illegale oliebunkering en raffinage; gederfde inkomsten Nigeriaanse overheid daarvan worden geraamd op ca USD 5,5 mld per jaar.
- Frustratie alom over het uitblijven van reactie van de Nigeriaanse overheid op het UNEP rapport luwt het optimisme over een doorbraak en zorgt voor het voortduren van een eenzijdige aandacht op Shell voor het opruimen en financiering van claims van de lokale bevolking. In een bezoek van ambtelijk ELI/BZ in maart jl. aan Nigeria is gesproken met de verschillende stakeholders, Shell Petroleum Development Company (SPDC), de bevolking in Ogoni land en de Nigeriaanse (federale en deelstaat) overheid over noodzakelijke gezamenlijke inzet.
- Positieve reactie ontvangen op het aanbod van Nederlandse technische assistentie met betrekking tot versterking toezicht op en bestrijding van milieuvervuiling in de olie- en gassector.
- Veel waardering van alle betrokken stakeholders (federale en deelstaat overheden, civil society, private sector) voor door ambassade op 22/3 georganiseerde ronde tafel conferentie over "good governance for sustainable development in the Nigerdelta"

Stand van zaken

Bezoek DG IB aan Nigeria

- Vanuit de rol van de overheid heeft ambtelijk ELI/BZ in zijn bezoek aan Nigeria van 5 tot en met 9 maart jl. de dialoog tussen de belanghebbenden in de Nigerdelta gestimuleerd, MVO besproken met SPDC, Shell, maatschappelijk

middenveld en de Nigeriaanse overheid en de Voluntary Principles on Human Rights and Security onder de aandacht gebracht.

- In Port Harcourt sprak DG= afzonderlijk met verschillende NGOs verenigd in NACGOND (National Coalition on Gas Flaring and Oil Spills in the Niger Delta), Shell/SPDC, evenals de gouverneur Ameachi van Rivers State, heeft de vervuilingen in Bodo met eigen ogen aanschouwd en een beeld gekregen van de totale vervuiling door een vlucht over het gebied.

Tijdens het bezoek werden de volgende redenen vernomen voor het uitblijven van een reactie van de Nigeriaanse overheid op het op 4 augustus 2011 langverwachte UNEP-rapport over de vervuiling door olie- en gaswinning in Ogoniland, een gebied in de Nigerdelta van Nigeria:

- a. de zorg van President richt zich op de nationale binnenlandse politieke agenda, waaronder acute Noord-Zuid spanningen en de dreiging van terroristische acties van Boko Haram;
 - b. de precedentwerking die uitgaat van zoveel el aandacht naar een betrekkelijk klein vervuild gebied in de Niger Delta als Ogoniland (helft provincie Drenthe, minder dan 1% van het oppervlak van Nigeria); er zijn meer gebieden in de Nigerdelta met minstens even grote vervuiling (niet alleen SPDC, ook in wingebied Agip)
 - c. inzet van extra federale middelen naar dit gebied zou kwaad bloed kunnen zetten in andere delen van het land die zich minder bedeed voelen, met name in het noorden.
 - d. veel interne discussie over wie het door de VN beoogde fonds, waar als startbedrag 1 miljard dollar in zou moeten, moet gaan beheren.
- De mogelijkheid is besproken om reeds nu stappen te zetten in het bestrijden van de olievervuiling, zoals het zuiveren van drinkwaterbronnen, nog voordat de Nigeriaanse overheid met een reactie komt. SPDC stelt zich enerzijds positief op door de aanbevelingen van het rapport te omarmen en een begin te maken met de uitvoering ervan, maar is ook terughoudend en wil niet op de stoel van de overheid zitten daar waar het juist gaat om het nemen van verantwoordelijkheid door de Nigeriaanse overheid.

Aanbod assistentie Staatstoezicht op de mijnen (SodM)

- Naar aanleiding van een verzoek vanuit de Tweede Kamer tijdens AO MVO in april 2011 heeft u toegezegd Nederlandse expertise aan te bieden aan de Nigeriaanse regering voor versterking van toezicht op de olie- en gassector.

- Daar er geen reactie kwam op het aanbod vanuit het ministerie van Petroleum, heeft de ambassade het tijdens een bezoek aan de DG van de Nigeriaanse National Oil Spill Detection and Response Agency (NOSDRA, valt onder ministerie van Milieu) het aanbod voorgelegd. Medio maart ontving de ambassade een brief van DG Idabor met daarin een positieve reactie. Hij verzocht om assistentie bij capaciteitsontwikkeling van zijn organisatie en steun voor de oprichting van een commandocentrum voor snelle acties bij nieuwe lekkages.
- SodM zal een onderzoeksmissie olv de Inspecteur-Generaal ondernemen om de mogelijkheden voor assistentie in kaart te brengen.

Shell in Nigeria

De antwoordbrief van 24 februari jl. op het verzoek van de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken van 20 januari 2012 inzake het artikel in de Groene Amsterdammer "Shell betaalt leger Nigeria". plaatst Shell Nigeria weer op de agenda van het MVO overleg. De-

het kabinet kan het door ondernemingen gewenste MVO-gedrag buiten de landsgrenzen niet afdwingen. Primair verantwoordelijk voor de bescherming van milieu en mensenrechten is de Nigeriaanse overheid.

De afgelopen maanden zijn een drietal positieve ontwikkelingen te melden:

1. hoogambtelijk bezoek aan Nigeria van EL&I en BZ waarbij met de verschillende stakeholders, NGOs, Shell en de overheid, is gesproken en de Niger Delta is bezocht;
2. Nigeria heeft positief gereageerd op uw aanbod voor technische assistentie voor versterking van toezicht op de olie- en gassector. Staatstoezicht voor de mijnbouw zal de specifieke behoefte tijdens een te plannen bezoek inventariseren.
3. Betrokken stakeholders hebben zeer positief gereageerd op door ambassade in maart georganiseerde ronde tafel over goed bestuur in de Niger delta, biedt perspectief op voortzetting van open en constructieve dialoog tussen overheid, industrie en maatschappelijk middenveld.

Adviseer u om proactief deze ontwikkelingen te melden aan de TK voorafgaand aan de beantwoording van vragen. Deze ontwikkelingen sluiten aan bij de drie pijlers van beleid van de Nederlandse overheid:

1. Dialoog met de Nigeriaanse regering (bilateraal en via de EU), internationale en Nigeriaanse NGO's, Shell en andere bedrijven
2. Ondersteuning van initiatieven en dialoog t.b.v. transparantie, milieu en mensenrechten, zoals de Voluntary Principles;
3. Kaders en mechanismen voor melding van schendingen, waaronder Nationaal Contact Punt (NCP) voor schendingen van de OESO-richtlijnen,-

Ministerie van Economische Zaken,
Landbouw en Innovatie

8

> Retouradres Postbus 20101 2500 EC Den Haag

Mevrouw/mijnheer

**Directoraat-generaal voor
Internationale Betrekkingen**
Directie Internationaal
Ondernemen

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 20
2594 AV Den Haag

Postadres
Postbus 20101
2500 EC Den Haag

Factuuradres
Postbus 16180
2500 BD Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/eleni

Behandeld door

Datum

Betreft Uw email/brief* over olievervuiling in Ogoniland (Nigeria)

Hartelijk dank voor uw brief waarin u aandacht vraagt voor de olievervuiling in Ogoniland (Nigeria) en een aantal specifieke vragen stelt over de wijze waarop de sanering van het gebied ter hand wordt genomen. Binnen het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie ben ik eerstverantwoordelijk voor maatschappelijk verantwoord ondernemen. Om die reden neem ik de beantwoording van uw vragen van de minister over.

Het op 4 augustus jl. verschenen rapport van het United National Environment Programme (UNEP) over de olievervuiling in Ogoniland brengt de gevolgen in kaart van de olievervuiling op het milieu en de volksgezondheid in dit deel van de Nigerdelta en doet aanbevelingen hoe de situatie kan worden verbeterd. Op 16 september jl. verscheen de kabinetsreactie op het rapport. In deze Kamerbrief wordt de situatie zorgwekkend genoemd. Er is dringend actie geboden om de vervuiling te stoppen, terug te dringen en waar mogelijk ongedaan te maken.

Zoals u terecht opmerkt heeft de Nigeriaanse Shell-dochter SPDC zich meteen na publicatie positief uitgelaten over het UNEP-rapport en de bereidheid uitgesproken om samen met anderen vervolgstappen te nemen. Shell Petroleum Development Company werkte eveneens mee aan de onmiddellijke implementatie van de noodmaatregelen die het rapport opsomt. Onlangs is op de website van het bedrijf een uitgebreidere reactie gepubliceerd, waarin het UNEP-rapport wordt verwelkomd als een belangrijke mijlpaal voor Ogoniland en de olie-industrie in Nigeria. Daarnaast spreekt SPDC de hoop uit dat het rapport zal bijdragen om de samenwerking tussen alle betrokken partijen tot stand zal brengen. SPDC is de operator van een joint venture van vier bedrijven: het Nigeriaanse staatsoliebedrijf NNPC (55%), SPDC (35%), Total (10%) en Agip (5%).

In uw brief stelt u een aantal concrete vragen waarop ik graag antwoord.

Allereerst vroeg u of de bereidheid bestaat met de Nigeriaanse overheid en UNEP een programma op te zetten om de milieusituatie en opruimwerkzaamheden in Ogoniland en andere delen van Nigeria te monitoren.

Zoals aangegeven in de Kamerbrief is voor het kabinet op dit moment het belangrijkste dat de sanering daadwerkelijk een aanvang neemt. Daarvoor is gezamenlijk optreden nodig van de Nigeriaanse overheid, SPDC en de bevolking van Ogoniland. De verklaringen van SPDC maken duidelijk dat de Shell-dochter zich constructief opstelt.

Ons kenmerk
18/10 /11158093

Uw kenmerk

Bijlage(n)

De hoop bestaat dat dit ook geldt voor de Nigeriaanse overheid en de bevolking van Ogoniland, wier medewerking nodig is om ervoor te zorgen dat experts en anderen veilig toegang krijgen tot vervuilde plekken in het gebied. Een officiële reactie van de Nigeriaanse overheid op het UNEP-rapport is een noodzakelijke vervolgstap.

Vervolgens vroeg u of er mogelijkheden zijn om Nederlandse bedrijven en onderwijsinstellingen te ondersteunen die, in het kader van maatschappelijk verantwoord ondernemen, willen helpen bij de monitoring en opruimwerkzaamheden in Nigeria.

Zoals aangegeven in de Kamerbrief ligt de verantwoordelijkheid voor de (monitoring van de) opruimwerkzaamheden bij de Nigeriaanse overheid en de joint venture waarvan SPDC operator is. Wanneer zij daarbij aangeven hulp van Nederlandse bedrijven of onderwijsinstellingen op prijs te stellen zal mijn ministerie daarbij vanzelfsprekend gepaste ondersteuning bieden.

Ten slotte vroeg u of in een gesprek met het bestuur van Royal Dutch Shell nogmaals aangedrongen zou kunnen worden op het uitfaseren van het gasaffakelen in Nigeria en op het spoedig opruimen van de olie vervuiling in de Nigerdelta.

Het kabinet verwacht dat SPDC actie onderneemt met betrekking tot de vervuiling in Ogoniland; de verklaringen die het bedrijf sinds de publicatie van het rapport heeft uitgebracht wijzen ook in die richting. Er vinden regelmatig op allerlei niveaus gesprekken plaats tussen vertegenwoordigers van het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie en van Shell. In deze gesprekken is maatschappelijk verantwoord ondernemen een onderwerp waarvoor voortdurend aandacht is. Voor een effectieve saneringsoperatie is erkenning door de Nigeriaanse overheid van haar medeverantwoordelijkheid en medewerking van de bevolking van Ogoniland bij de ontsluiting van het gebied eveneens noodzakelijk.

De Kamerbrief benadrukte de complexiteit van de situatie in Ogoniland. Er bestaat een verband tussen de armoede, corruptie, rechtsonzekerheid en onveiligheid in het gebied en het voortbestaan van de vervuiling. UNEP signaleert dat sanering van vervuilde gebieden pas mogelijk is als de Nigeriaanse overheid de veiligheid kan waarborgen en als lokale gemeenschappen toegang verschaffen tot getroffen locaties. Daarom is de gezamenlijke inzet van alle betrokken partijen een noodzakelijke voorwaarde voor voortgang.

Het UNEP-rapport biedt een kans om de impasse in Ogoniland te doorbreken en een begin te maken met de sanering van het gebied. Overeenkomstig de conclusie van de Kamerbrief ziet het kabinet het als zijn taak om alle betrokkenen, inclusief de Nigeriaanse regering, aan te spreken op hun verantwoordelijkheid vooruitgang te boeken en de dialoog tussen partijen te bevorderen. Uw brief beschouw ik als een aanmoediging op deze weg voort te gaan.

Directoraat-generaal voor
Internationale Betrekkingen
Directie Internationaal
Ondernemen

Ons kenmerk
IB/IO /11158093

De Staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie,
namens deze:

A handwritten signature in black ink, consisting of stylized, cursive letters, followed by a horizontal line underneath.

Piv. Directeur Internationale Marktordening en Handelspolitiek

Ministerie van Economische Zaken,
Landbouw en Innovatie

> Retouradres Postbus 20101 2500 EC Den Haag

Mevrouw/mijnheer

**Directoraat-generaal voor
Internationale Betrekkingen**
Directie Internationaal
Ondernemen

Bezuidenhoutseweg 20
Postbus 20101
2500 EC Den Haag

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/eleni

Behandeld door

Secretariaat IO

Aanleverpunt
E/439

minute

Datum 1 november 2011

Betreft Uw email/brief* over olievervuiling in Ogoniland (Nigeria)

Paraaf

Paraaf

Paraaf

Ons kenmerk
IB/IO /11158093

Uw kenmerk

Medeparaaf

Medeparaaf

Medeparaaf

Informatiekopie aan

Verzendwijze: Per post

Bijlage(n)

Brieftekst op de volgende pagina

Ontvangen BBR

Ontvangen Postkamer

Datum verzending

Paraaf Postkamer

12013142 (9)

~~BBR~~

BBR / Habieb

Sup reactie

B¹/₂

Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie

Betreft: Kansen om Nigeria schoon te maken

Geachte minister Verhagen,

Het combineren van ontwikkelingshulp met het exporteren van Nederlandse kennis is een van de ambities van de Nederlandse regering. Voor Shell, het grootste bedrijf in Nederland, ligt er wat dat betreft in Nigeria een kans. Het is jammer dat die kans is ontstaan als gevolg van de onachtzaamheid van de olie-gigant. Maar dat maakt het des te belangrijker Nederlandse kennis op het gebied van milieusanering in te zetten om de Nigerdelta te zuiveren.

Deze zomer verscheen het UNEP rapport over de milieuvervuiling in Ogoniland door de olie-industrie. Shell reageerde tot mijn vreugde welwillend op de conclusies van UNEP en zegde toe de vervuiling op te ruimen. Aan deze toezegging is tot op heden echter nog geen concrete invulling gegeven. Ook de Federale regering van Nigeria heeft nog geen plan gepresenteerd.

De volksvertegenwoordiging van Rivers State, de Nigeriaanse deelstaat waarvan Ogoniland deel uitmaakt, deed onlangs een oproep aan de Europese Unie om te assisteren bij de schoonmaak-operatie die UNEP adviseert. Het is duidelijk dat Nigeriaanse autoriteiten assistentie nodig hebben.

Het is beschamend om in een VN-rapport te lezen hoe een toonaangevend Nederlands bedrijf jarenlang heeft verzuimd de milieuwetgeving te respecteren en heeft nagelaten ernstige olie vervuiling op adequate wijze op te ruimen. Daarom roep ik u op Nigeria te helpen en Shell aan te sporen om snel, samen met de overheid, te beginnen met het opruimen van de olie vervuiling.

Wat dat betreft heb ik de volgende vragen. Kunt u mij hierop antwoorden?

- 1) Bent u bereid om met de Nigeriaanse overheid en UNEP een programma op te zetten om de milieusituatie en opruimwerkzaamheden in Ogoniland en andere delen van Nigeria te monitoren?
- 2) Ziet u mogelijkheden Nederlandse bedrijven en onderwijsinstellingen te ondersteunen die, in het kader van maatschappelijk verantwoord ondernemen, willen helpen bij de monitoring en opruimwerkzaamheden in Nigeria?
- 3) Kunt u in een gesprek met het bestuur van Royal Dutch Shell nogmaals aandringen op het uitfasen van het gasaffakelen in Nigeria en op het spoedig opruimen van de olie vervuiling in de Nigerdelta?

Er zijn in Nigeria te lang noodverbanden gelegd. Dat de situatie in Nigeria complex is, vind ik geen excuus voor de huidige situatie. Shell heeft decennialange ervaring met het werken in Nigeria en vele mogelijkheden gehad om de situatie te verbeteren. Er is nu op nieuw een mogelijkheid en Nederland beschikt over alle noodzakelijke kennis. Ik hoop dat u er voor zorgt dat we onze kennis ook in Nigeria gaan inzetten.

Met y

Ministry of Economic Affairs, Agriculture and
Innovation
Directorate-General for International Relations
International Enterprise Department

To the President of the House of Representatives
of the States General
Binnenhof 4
2513 AA The Hague

Date 14 September 2011

Re Response to the UNEP report on oil pollution in the Niger Delta (Nigeria)

Dear Madam President,

On 4 August, the United Nations Environment Programme (UNEP) published its 'Environmental Assessment of Ogoniland'. This report contains the results of a major scientific study of the environmental and public health impacts of pollution from oil operations in Ogoniland, in Nigeria's Niger delta region. The report also gives recommendations on how to improve the situation. The assessment was carried out by UNEP at the request of the Nigerian government. In this letter, we, together with the Minister for Agriculture and Foreign Trade, seek to answer the questions of the Permanent Committee on Economic Affairs, Agriculture and Innovation regarding the UNEP report.

The government welcomes the UNEP report. Based on extensive research, it gives insight into the nature and scale of oil pollution in Ogoniland and into its effects on people and the environment. UNEP's findings are nothing short of alarming. Urgent action is needed to halt the pollution and where possible reverse its effects. Based on these insights the report makes many recommendations. First, it proposes emergency action, as well as operational, technical and political/governmental measures. There are also recommendations on public health, monitoring and changes to the regulatory framework. Some are directed specifically at the Nigerian government, others at the oil industry and the local population. The environmental restoration of Ogoniland will, however, take many years.

Thanks to its emphasis on observation, measurement and analysis, the report provides a new departure point for all stakeholders – residents of Ogoniland, regional and federal authorities in Nigeria, the oil companies concerned, civil society and the international community – to work together to resolve the problems of oil pollution in Ogoniland. The report focuses on facts, not on who should be held to account. At the same time, however, it fails to fully recognise the complexity of the situation in Ogoniland. There is a direct relationship between the ongoing pollution and the poverty, corruption, legal uncertainty and insecurity in the region. UNEP notes that the remediation of polluted areas cannot begin until the Nigerian authorities can guarantee security and local communities allow access to the affected locations. The success of the restoration process in Ogoniland will thus depend on the joint efforts of all the parties involved.

The authorities bear primary responsibility for protecting the environment and their population's human rights. The fact that society believes all stakeholders should assume their share of responsibility does not relieve the authorities of their obligations. The functioning of the rule of law is essential in this regard, but this is precisely what is lacking in Nigeria. The Dutch government is prepared to help strengthen countries' judicial infrastructure, if asked.

This does not mean companies can deny all responsibility and point instead to the role of government. The Dutch government advocates corporate social responsibility (CSR): businesses should be aware of the consequences of their actions for people and the environment. The government expects that companies abroad at the very least respect the OECD Guidelines for Multinational Enterprises. It also underscores the importance of the Voluntary Principles on Human Rights and Security and international initiatives to promote transparency, such as the Extractive Industries Transparency Initiative.

The government cannot force companies outside the Netherlands to adopt CSR principles, but it does promote CSR in a variety of ways. CSR is also an important discussion topic in the regular contacts between Dutch government representatives and the Shell Petroleum Development Company of Nigeria (SPDC), Royal Dutch Shell and other Dutch companies with operations in Nigeria. The government also supports initiatives at the interface of human rights, the environment and transparency, and encourages dialogue between stakeholders.

To understand Shell's position in Nigeria, it is necessary to look more closely at SPDC, a Shell subsidiary. SPDC has been active in Ogoniland since 1958. It is the operator of a joint venture with the state-owned Nigerian National Petroleum Corporation (NNPC) and two

other oil companies. The NNPC holds the largest share in the joint venture, at 55%. SPDC holds 30%, EPNL (Total) 10% and Agip 5%. In the early 1990s, a grassroots movement of local communities arose in Ogoniland, demanding a say in the exploitation of natural resources as well as compensation for the environmental damage in their region. In 1993, when the security situation deteriorated, the joint venture decided to end production in Ogoniland. It does, however, still use two pipelines running through the region for the transport of oil.

As operator, SPDC can influence the operational standards used, but it cannot unilaterally decide the joint venture's policies. Nevertheless, the Dutch government does expect Shell to pursue (via the SPDC) the joint venture's compliance with the OECD Guidelines for Multinational Enterprises. The fact that the UNEP report was funded by the partners in proportion to their share in the venture was, in the government's opinion, a positive sign that the oil industry operators are prepared to discuss their partial responsibility for the situation in Ogoniland. From the outset, UNEP took the view that the oil companies should pay for the study, given the industry's fundamental role in the problems in Ogoniland. This was on condition, however, that the study's independence could be guaranteed. The report establishes that this was achieved.

In his initial response to the report's publication, SPDC managing director Sunmonu recognised its importance for a better understanding of the environmental problems in Ogoniland. He also expressed his willingness to work with the Nigerian government, UNEP and others on follow-up action and said that SPDC was taking those recommendations that concern the company very seriously. He pointed out that improvements have already been made to the company's clean-up and remediation procedures and the way disused oil wells are closed off. The company is currently studying the possibility of third-party verification of the cause and scale of oil leaks, as a means of increasing transparency, and is working with local authorities to provide the people of Ogoniland access to clean drinking water in the near future. Mr Sunmonu pointed out that the UNEP report also emphasised the need to end illegal tapping of wells/pipelines and artisanal refining to prevent even higher levels of environmental damage.

Various Ogoni community organisations welcomed the report. They generally consider that the findings substantiate their claims against SPDC. The Dutch embassy in Abuja has contacts at NGOs that are active in Ogoniland, including the National Coalition on Gas Flaring and Oil Spills in the Niger Delta (NACGOND), which is part of a broad coalition of

NGOs engaged in a constructive dialogue with SPDC and Shell on achieving a sustainable improvement to the situation in Ogoniland.

The Nigerian government is still formulating an official response to the UNEP report. After receiving the report, President Goodluck Jonathan has established a committee, headed by the Minister of Petroleum Resources, to advise him soon on a follow-up to the UNEP report.

As regards the question of the Permanent Parliamentary Committee for Economic Affairs, Agriculture and Innovation concerning the class action suit against Shell in the UK on the pollution caused by leakage from oil pipelines near Bodo, Ogoniland, in 2008, a decision was never made on this claim. On the basis of a routine inspection report, SPDC had much earlier accepted responsibility for the pollution and is thus prepared to pay for the clean-up operation. This was reiterated recently at the proceedings initiated by Ogoni residents demanding collective compensation for the contamination of their environment.

UNEP's recommendations can help resolve the serious problems of Ogoniland and the Ogoni people. Both the joint venture's funding of this research into the nature and scale of oil pollution in Ogoniland, and the stakeholders' initial reactions to the report, are promising first steps towards a sorely needed, comprehensive solution to the region's environmental and public health problems. The companies concerned and civil society have expressed their commitment to taking concrete action based on the recommendations. The Nigerian government's cooperation will be crucial in this regard.

Although the report does not contain recommendations aimed specifically at the international community, the Dutch government is following developments in Ogoniland closely. We are urging stakeholders, including the Nigerian government, to take responsibility for resolving this issue and we are striving to promote dialogue between the parties concerned.

Yours sincerely,

Maxime Verhagen
Minister of Economic Affairs,
Agriculture and Innovation

Uri Rosenthal
Minister of Foreign Affairs

Shell Nigeria

Advies

-
-
- Shell Petroleum Development Company (SPDC) heeft een minderheidsaandeel in de Nigerian Petroleum Development Company (NPDC). Het bedrijf heeft invloed, maar dat heeft zijn beperkingen.

Actieve dialoog met Shell kan worden omarmd en past binnen het huidige beleid.

Oproep tot actieve inzet richting Nigeria kan worden omarmd, ook in multilateraal (EU) verband, waarbij de kanttekening wordt geplaatst dat directe invloed en toegang van Nederland beperkt is.

- De Nederlandse overheid heeft ondersteuning door expertise van Staatstoezicht op de Mijnen voorgelegd aan Minister van Petroleum, maar daarop geen reactie ontvangen.
- De afgelopen 2 jaar is de minister van Petroleum tot vier maal toe uitgenodigd om Nederland te bezoeken en is gepoogd een bilateraal op te zetten, maar zonder succes. Onlangs heeft minister Verhagen haar in Doha (eerste week december) weer niet te spreken gekregen.
- In Europees verband zal het moeilijk zijn om voldoende medestanders te vinden om Nigeria aan te spreken.

Achtergrond Shell Nigeria

Rol van Shell

Shell wordt door velen binnen en buiten Nederland als hoofdschuldige voor de vervuiling van Ogoniland door olie- en gaswinning beschouwd. De werkelijkheid is ingewikkelder.

1. Shell is in Nigeria actief via zijn (Nigeriaanse) dochterbedrijf SPDC. SPDC is operator van een zgn. unincorporated joint venture van een viertal oliemaatschappijen. De grootste daarvan is met 55% de Nigerian National Petroleum Company (NNPC). De andere drie oliemaatschappijen zijn SPDC (30%), Total (10%) en Agip (5%). SPDC kan het beleid van de joint venture dan ook niet eenzijdig bepalen.
2. In 1993 beëindigde SPDC zijn activiteiten op het gebied van olie- en gaswinning in Ogoniland hals over kop als gevolg van de verslechterde veiligheidssituatie. De operatie is niet meer opgestart. Wel is SPDC verantwoordelijk voor het transport van olie via twee pijpleidingen die door het gebied lopen.
3. SPDC betoogt dat de praktijk van illegaal aftappen van olie de oorzaak is van een groot aantal vervuilingen. Ook het verschijnsel van clandestiene ambachtelijke raffinage van ruwe olie vormt een aanslag op het milieu.
4. Een effectieve aanpak van de vervuiling veronderstelt niet alleen erkenning van zijn verantwoordelijkheid door SPDC, maar ook van die door de Nigeriaanse overheid en de bevolking van Ogoniland. Zo moet de Nigeriaanse overheid bereid zijn een reëel deel van de kosten voor haar rekening te nemen en ervoor zorgen dat de veiligheid in het gebied terugkeert. De plaatselijke bevolking moet experts ongehinderd toegang verlenen tot de bronnen van vervuiling. Dit alles is nu niet het geval.
5. Anders dan andere partners in de joint venture heeft SPDC de aanbevelingen van het UNEP-rapport omarmd en is het bedrijf begonnen met de uitvoering ervan. In concreto werkt SPDC aan de verbetering van de saneringsmethodes, afscherming van in onbruik geraakte oliebronnen en de invoering van verificatie door derden ter bevordering van de transparantie van de beoordeling van de oorzaken en omvang van olielekages. Ook steunt SPDC de implementatie van de door UNEP voorgestelde noodmaatregelen, bijv. door het boren van diepe putten om water te krijgen uit diepgelegen, niet-vervuilde bodemlagen.
6. Overigens onderschrijft SPDC niet alle UNEP-aanbevelingen. Zo bestrijdt de oliemaatschappij de visie dat bij eerdere saneringen in Ogoniland de internationale methodes en standaarden niet zijn toegepast. Ook wijst SPDC erop dat een einde dient te worden gemaakt aan de praktijken van oliediefstal en clandestiene ambachtelijke raffinage om te voorkomen dat het huidige

-vervuilingsniveau nog verder wordt verhoogd. Shell staat in contact met gerenommeerde internationale instanties over ondersteuning bij de beoordeling van door SPDC uitgevoerde saneringen.

Bovenstaande maakt duidelijk dat de situatie in Ogoniland complex is. Nadruk op de schuldvraag leidt daarom tot niets. Voor een oplossing van de milieuverontreiniging is een gezamenlijke inzet van SPDC, de bevolking in Ogoniland en de Nigeriaanse overheid - gesteund door het maatschappelijk middenveld en de internationale gemeenschap - noodzakelijk. Het rapport kan daarbij helpen. Naast SPDC hebben ook lokale en internationale NGO's zich positief uitgelaten over het rapport. De reactie van de Nigeriaanse regering is in voorbereiding.

Rol van de overheid

Verscheidene TK-leden dringen bij u aan op actie door Shell om de situatie in de Nigerdelta te verbeteren. Het kabinet kan het door ondernemingen gewenste MVO-gedrag buiten de landsgrenzen niet afdwingen. Primair verantwoordelijk voor de bescherming van milieu en mensenrechten is de Nigeriaanse overheid. Intussen ontplooit de regering veel activiteiten om fatsoenlijk ondernemerschap in Nigeria te stimuleren.

Wat doet het kabinet?

1. Wereldwijd draagt Nederland bij aan de versterking van de rechtsstaat.
2. Nederland bevordert de Voluntary Principles on Human Rights and Security.
3. Nederland steunt het Extractive Industries Transparency Initiative.
4. MVO is een belangrijk onderwerp in de reguliere contacten met SPDC, Shell en de Nigeriaanse overheid.
5. Nederland steunt de dialoog tussen de belanghebbenden in de Nigerdelta.

Milieudefensie

Door het uitblijven van een reactie van de Nigeriaanse regering luw het optimisme over een doorbraak. Het gevolg is bovendien dat de aandacht zich weer richt op Shell. In Nederland is vooral Milieudefensie actief.

Op 30 augustus jl. stuurde directeur Berkhuizen van Milieudefensie minister Verhagen een brief. In de brief vraagt hij het kabinet zijn invloed aan te wenden om snelle uitvoering van de aanbevelingen te bewerkstelligen. Er wordt een aantal concrete acties genoemd.

1. Bevordering van de implementatie door de Nigeriaanse regering via diplomatieke kanalen.
2. Druk op Shell om onmiddellijk met de sanering te beginnen.
3. Oproep aan alle partijen om het startbedrag van het voorgestelde Environmental Restoration Fund for Ogoniland van 1 miljard \$ meteen te verhogen.
4. Druk op Shell onverwijld bijdrage te leveren aan dit fonds.

Daarnaast komt Milieudefensie met de volgende voorstellen waaraan Nederland zou moeten deelnemen.

1. UNEP speelt rol bij monitoring en kan daarbij putten uit een deskundigenpool.
2. Individuele landen en de VN bieden Nigeria aan mee te helpen de vervuiling in de rest van de Nigerdelta in kaart te brengen.
3. Compenseren van de lokale bevolking voor gederfde inkomsten en gezondheidsschade.

In zijn antwoord gaf de minister aan dat het kabinet zich naar zijn mening niet moet laten verleiden tot discussies over zaken die de aandacht kunnen afleiden van de start van de saneringsoperatie in Ogoniland. Ook compensatie van de lokale bevolking voor gederfde inkomsten en geleden gezondheidsschade is geen zaak van Nederland, maar van Nigeria en SPDC.

In de loop van oktober begon Milieudefensie een publieksactie waarin minister Verhagen wordt opgeroepen Shell aan te spreken op zijn verantwoordelijkheid voor de sanering van de olievervuiling in Ogoniland. Tegelijk wordt bij de minister gepleit voor actieve betrokkenheid van de Nederlandse overheid en het Nederlands bedrijfsleven bij de opruimingswerkzaamheden.

Het ministerie heeft inmiddels vele honderden e-mails ontvangen met een door Milieudefensie opgestelde standaardtekst; naar verwachting volgt binnenkort een stroom brieven. Inzet is om de e-mails vóór het AO af te doen. Een conceptantwoord is naar u onderweg voor akkoord.

Tweede Kamer

Onlangs beantwoordde u vragen van de leden Van Tongeren, El Fassed en Peters (allen GroenLinks) n.a.v. een artikel in de Britse krant The Guardian van 3 oktober jl. Het artikel verwijst naar documenten die zouden aantonen dat Shell ordetroepen heeft betaald om vreedzaam protest van de bevolking van Ogoniland tegen olievervuiling neer

te slaan. In uw antwoord geeft u aan dat deze informatie volgens Shell betrekking heeft op de zaak Saro-Wiwa, die in 2009 is geschikt.

Nieuwe rapporten

Het speelveld wordt verder ingekleurd door een tweetal recente rapporten. In oktober jl. verscheen een rapport van 'olie-industriewaakhond' Platform in samenwerking met een reeks andere NGO's die zich bezighouden met de Nigerdelta, waaronder Milieudefensie. In het rapport getiteld 'Counting the Costs: Corporations and Human Rights Abuses in the Niger Delta' wordt Shell ervan beschuldigd tot voor kort gewapende groepen in Ogoniland te hebben afgekocht om ervoor te zorgen dat het olietransport door Ogoniland ongehinderd doorgang kon vinden. Desgevraagd heeft Shell tegenover het ministerie de aantijgingen ontkend. Op 10 november as. wordt een rapport van Amnesty International gepresenteerd over de lekkage uit oliepijpleidingen bij Bodo in Ogoniland. SPDC heeft zijn verantwoordelijkheid voor die lekkage onlangs in een rechtszaak in Engeland herhaald, maar blijft benadrukken dat oliediefstal een veel belangrijker bron van vervuiling is dan achterstallig onderhoud.

TER BESLUITVORMING

Aan
de Staatssecretaris

Directoraat-generaal voor
Internationale Betrekkingen
Directie Internationaal
Ondernemen

Auteur

Secretariaat IO

Aanleverpunt
E/439

nota

Afhandeling publieksactie Milieudefensie over
Shell/Nigeria

Datum
1 november 2011

Notanummer
IB/IO / 11158109

Paraaf	Paraaf	Paraaf
CE/UVIM		DO/IO

Informatiekopie aan

Medeparaaf	Medeparaaf	Medeparaaf

Bijlage(n)
2

Aanleiding

Brief- en e-mailactie van Milieudefensie waarin minister Verhagen wordt gevraagd Nederland een actieve rol te laten spelen bij de sanering van het door ernstige olievervuiling getroffen Ogoniland (Nigeria) waar Shell-dochter SPDC actief is.

Ter besluitvorming

Toelichting

In de loop van oktober begon Milieudefensie een publieksactie waarin minister Verhagen wordt opgeroepen Shell International aan te spreken op zijn verantwoordelijkheid voor de sanering van de olievervuiling in Ogoniland, een gebied in de Nigerdelta van Nigeria waar Shell-dochter SPDC actief is. Tegelijk wordt bij de minister gepleit voor actieve betrokkenheid van de Nederlandse overheid en het Nederlands bedrijfsleven bij de opruimingswerkzaamheden. Milieudefensie maakt gebruik van een standaardtekst die door de afzender wordt geïndividualiseerd. Het ministerie heeft inmiddels vele honderden e-mails en enkele tientallen brieven ontvangen.

In de tekst aangereikt door Milieudefensie, waarvan een voorbeeld is bijgesloten, wordt verwezen naar de publicatie op 4 augustus jl. van het UNEP-rapport over de vervuiling door oliewinning in Ogoniland. De publicatie biedt volgens de tekst Shell International de kans zijn MVO-blazoen te zuiveren door zich actief voor de sanering van het gebied in te zetten. Tegelijk wordt de minister opgeroepen erop toe te zien dat Shell International ook daadwerkelijk een begin maakt met de opruimingswerkzaamheden. De tekst eindigt met een drietal expliciete vragen aan de minister over 1) de opzet van een monitoringsprogramma voor de sanering, 2) facilitatie van betrokkenheid van Nederlandse bedrijven bij de

Ontvangen BBR

saneringswerkzaamheden in de Nigerdelta en 3) bereidheid bij Shell International aan te dringen op actie.

Sinds de publicatie hebben u en andere leden van het kabinet herhaaldelijk gereageerd op het UNEP-rapport. Medio september verscheen een Kamerbrief met een uitvoerige kabinetsreactie die mede namens u is ondertekend door minister Verhagen en door minister Rosenthal. Enkele weken later antwoordde minister Verhagen uitgebreid op een brief van de directeur van Milieudefensie over de kwestie. Zeer onlangs hebben minister Rosenthal en u Kamervragen over Shell in Nigeria afgedaan. Ten slotte heeft de Vaste Kamercommissie van EL&I u samen met minister Rosenthal uitgenodigd voor een AO op 17 november as. over maatschappelijk verantwoord ondernemen. Naar verwachting zal Shell/Nigeria daar opnieuw ter sprake komen.

Er is contact met ICT over het instellen van een speciaal e-mailadres zodat het reguliere werk van niet door de beantwoording van de e-mails in het gedrang komt. Zo moet eveneens worden voorkomen dat in de toekomst opnieuw het account van een collega tijdelijk onbereikbaar wordt door een 'e-mailbombardement'. Bij deze publieksactie was de secretaresse van DG IB, arvan slachtoffer.

IB/IO

16

Ministerie van Economische Zaken,
Landbouw en Innovatie

> Retouradres Postbus 20101 2500 EC Den Haag

Milieudefensie
T.a.v. de heer drs. J.C. Berkhuisen, directeur
Postbus 19199
1000 GD AMSTERDAM

**Directoraat-generaal voor
Internationale Betrekkingen**
Directie Internationaal
Ondernemen

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 20
2594 AV Den Haag

Postadres
Postbus 20101
2500 EC Den Haag

Factuuradres
Postbus 16180
2500 BD Den Haag

Overheidsidentificatienr
0000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/eien

Behandeling door

Datum - 18 OKT. 2011 -

Betreft UNEP-rapport over olievervuiling in Ogoniland (Nigeria)

Geachte heer Berkhuisen,

Met belangstelling las ik uw brief d.d. 30 augustus jl. aan minister Verhagen, waarvan ik de beantwoording heb overgenomen. In deze brief geeft u de reactie van Milieudefensie op het onlangs verschenen UNEP-rapport over milieuvuiling in Ogoniland (Nigeria). Onder de titel 'Environmental Assessment of Ogoniland' schetst UNEP in het rapport een verontrustend beeld van de aard en omvang van de olievervuiling in dit deel van de Nigerdelta.

Ons kenmerk
18/10/11144448

Uw kenmerk
2011/GR/HB

De bevindingen van UNEP zijn zorgwekkend. Zoals aangegeven door de minister van Buitenlandse Zaken, de minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie en mijzelf in de kabinetsreactie aan de Tweede Kamer over het UNEP-rapport d.d. 14 september jl. zal het kabinet zich naar vermogen inzetten om de betrokken partijen te bewegen de sanering van Ogoniland ter hand te nemen. Naar aanleiding van uw brief zal ik nu nader ingaan op een aantal specifieke vragen die u opwerpt naar aanleiding van het UNEP-rapport.

Het UNEP-rapport kenmerkt zich door zijn nadruk op waarnemingen, metingen en analyses. Door feiten centraal te stellen - en niet de schuldvraag - biedt het rapport een mogelijkheid om de jarenlange impasse tussen de betrokken partijen te doorbreken. Ik beschouw het als mijn rol om waar mogelijk bij partijen aan te dringen op een dergelijke doorbraak. Alleen door samen te werken kunnen de Nigeriaanse regering, de Shell Petroleum Development Company (SPDC) en de gemeenschap van Ogoniland de dringend noodzakelijke vooruitgang boeken. Zij hebben de sleutel voor de oplossing in handen, niet Nederland.

De eerste reactie van SPDC na publicatie van het rapport vond ik positief. SPDC is bovendien meteen begonnen een bijdrage te leveren aan de implementatie van de noodmaatregelen waarover het UNEP-rapport rept. Nu is het wachten op de officiële reacties van de Nigeriaanse regering en SPDC. Zoals bekend heeft de Nigeriaanse president een comité ingesteld, onder leiding van de minister van Oliereserves, dat een reactie voorbereidt. Ik ga er hoe dan ook vanuit dat beide partijen substantieel zullen bijdragen aan het door UNEP voorgestelde Environmental Restoration Fund for Ogoniland. Voorwaarde is wel dat het fonds goed wordt beheerd.

Directoraat-generaal voor
Internationale Betrekkingen
Directie Internationaal
Ondernemen

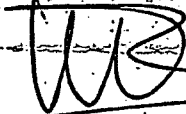
Ons kenmerk
IB/IO/11144448

Ik zie op dit ogenblik geen aanleiding voor een oproep om het startbedrag van 1 miljard dollar voor het fonds te verhogen. Weliswaar is het startkapitaal niet kostendekkend voor sanering van geheel Ogoniland, maar het is voldoende om opvolging van de aanbevelingen te initiëren. Eerder bood het kabinet de Nigeriaanse autoriteiten de expertise van het Staatstoezicht op de Mijnen aan ter versterking van het toezicht op de oliesector. Het is mijns inziens te vroeg voor nieuwe Nederlandse voorstellen voor de wijze waarop toezicht moet worden gehouden op de saneringsoperatie, en voor Nederlandse steun aan een vervolgonderzoek naar olievervuiling in de rest van de Nigerdelta.

Het aanzwengelen van discussies over de totale kosten van sanering, het type monitoring, of de aandacht te verplaatsen naar vervuiling elders in de Nigerdelta houdt het risico in van vertraging. Het allerbelangrijkst op dit moment is juist dat een begin wordt gemaakt met het saneringsproces. Ik ben ervan overtuigd dat de bevolking van Ogoniland daar het meest bij is gediend. Uiteraard is schadeloosstelling óók een belangrijke kwestie, maar compensatie van de bevolking voor gederfde inkomsten en gezondheidsschade is een zaak van de Nigeriaanse overheid en van SPDC en zijn joint venture partners.

Het UNEP-rapport maakt duidelijk dat op korte termijn duurzame verbetering van het leefmilieu mogelijk is. Nederland wil daarbij helpen, maar is niet aan zet. Het is nu aan de betrokken partijen om vooruitgang te boeken.

Hoogachtend,

dr. Henk Bleker

Staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie

Ministerie van Economische Zaken,
Landbouw en Innovatie

> Retouradres Postbus 20101 2500 EC Den Haag

Directeur Milieudefensie
Drs. J.C. Berkhuizen
Postbus 19199
1000 GD AMSTERDAM

Directoraat-generaal voor
Internationale Betrekkingen
Directie Internationaal
Ondernemen

Bezuidenhoutseweg 20
Postbus 20101
2500 EC Den Haag

T 070 379 8911 (algemeen)
www.njksoverheid.nl/oleni

Behandeld door

Secretariaat IO

Aanleverpunt
E/439

F 070 379 4001

Ons kenmerk
IB/IO/11144448

Uw kenmerk
2011/GR/HE

Informatiekopie aan

Bijlage(n)

minute

Datum 4 oktober 2011

Betreft UNEP-rapport over olievervuiling in Ogoniland (Nigeria)

Paraaf

M 27/10/11

Paraaf

m - 11/10

Paraaf

[Handwritten signature]

Medeparaaf

[Handwritten signature]

Medeparaaf

17/10

Medeparaaf

[Handwritten signature]

Verzendwijze: Per post

Brieftekst op de volgende pagina

Ontvangen BSR

Ontvangen Postkamer

Datum verzending

Paraaf Postkamer

- 18 OKT. 2011 -

- 18 OKT. 2011 -

[Handwritten signature]

17

Ministerie van Economische Zaken,
Landbouw en Innovatie

TER ONDERTEKENING

Aan
de Staatssecretaris

Directoraat-generaal voor
Internationale Betrekkingen
Directie Internationaal
Ondernemen

Auteur

Secretariaat DIO

Aanleverpunt
E/439

nota

Antwoord op brief Milieudefensie met reactie op UNEP-
rapport over olievervuiling in de Nigerdelta (Nigeria)

Datum
4 oktober 2011

Notanummer
BEB/IO / 11144790

Informatiekonink aan

Paraaf	Paraaf	Paraaf
BBK	BBK	BBK
Medeparaaf	Medeparaaf	Medeparaaf
ETM/EM	ETM/EM	ETM/EM

Bijlage(n)
1

Aanleiding

Naar aanleiding van de publicatie van het UNEP-rapport over olievervuiling in de Nigerdelta schreef de directeur van Milieudefensie minister Verhagen een brief waarin hij stelt dat de Nederlandse staat als begunstigde van de oliewinning in Nigeria medeverantwoordelijk is voor het milieudrama en daarom actief moet bijdragen aan de sanering van Ogoniland. Hij doet hiertoe een aantal concrete voorstellen.

Verzoek

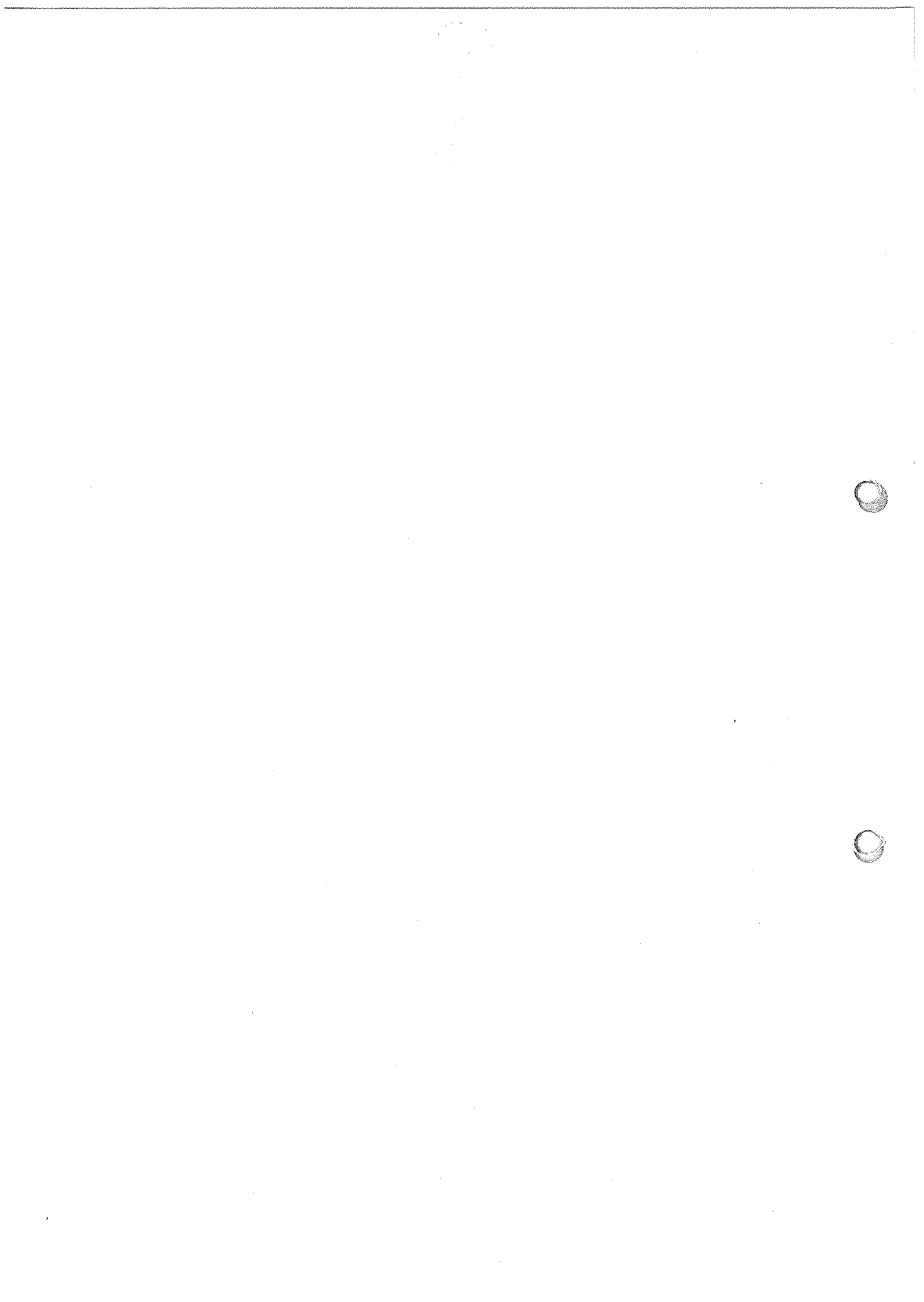
Aangezien u het woord voert bij het AO over maatschappelijk verantwoord ondernemen wordt in overleg met de staf van de minister voorgesteld dat u Milieudefensie antwoordt. Indien akkoord, graag ondertekening van de antwoordbrief aan Milieudefensie.

Toelichting

Op 4 augustus jl. verscheen een UNEP-rapport over de vervuiling door oliewinning in Ogoniland, een gebied in de Nigerdelta van Nigeria waar Shell-dochter SPDC al tientallen jaren actief is. Het rapport schetst een zorgwekkend beeld van de aard en omvang van de vervuiling. Tegelijk biedt het rapport door zijn onafhankelijke en technische karakter de mogelijkheid om de impasse te doorbreken tussen de Nigeriaanse overheid, de gemeenschap van Ogoniland en de Shell Petroleum Development Company (SPDC) zodat de sanering eindelijk ter hand kan worden genomen.

Op verzoek van de Vaste Kamercommissie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie stuurden minister Rosenthal en minister Verhagen, mede namens u, op 14 september jl. een brief aan de Tweede Kamer met de kabinetsappreciatie van het rapport. Daarin wordt het rapport verwelkomd en benadrukt dat de vervuiling

Ontvangen BBR

alleen kan worden aangepakt als de Nigeriaanse overheid, de gemeenschap van Ogoniland en SPDC gezamenlijk optrekken. De brief stelt dat de rol van het kabinet erin bestaat de partijen aan te spreken op hun verantwoordelijkheid en de dialoog te bevorderen.

Aanvankelijk was voor 15 september jl. een (verlengd) AO van de VKC EL&I met u voorzien over 'maatschappelijk verantwoord ondernemen in West-Afrika' (lees: Shell in Nigeria). Bedoeling was om de brief te beantwoorden na afloop van het AO zodat de inzichten uit het debat daarin konden worden meegenomen. Op 14 september besloot de VKC echter om het verlengd AO af te gelasten en een nieuw AO te convoceren. Op deze wijze kon de VKC de Kamerbrief over het UNEP-rapport agenderen. Het nieuw AO vindt plaats op 17 november. Uitstel van beantwoording tot de tweede helft november is niet wenselijk.

Anders dan onmiddellijk na publicatie werd gehoopt, is er nog steeds geen officiële reactie van de Nigeriaanse regering op het UNEP-rapport. Om die reden laat ook een officiële reactie van Shell/SPDC op zich wachten.

Directie Internationaal Ondernemen

